

Nemzeti Adatvédelmi és
Információszabadság Hatóság

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

Ügyszám:

IV/1479-32/2016

Erkezett: 2019 JAN 28.

Példány:

1

Kezelőiroda:

Melléklet:

0 db

de

Ügyszám: NAIH/2019/1061
Előzmény: NAIH/2017/2623/2/V.
Ügyintéző: [REDACTED]

2019. JANUÁR 28.

Alkotmánybíróság

Budapest
Dornáti u. 35-45.
1015

Tisztelt [REDACTED]

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) címzett IV/1479-31/2016 ügyszámú, 2018. december 11-én kelt megkereső végzésében a Hatóság állásfoglalását kérte a tanú adatainak a közigazgatási hatósági eljárásban történő zártan kezelésével összefüggésben. A végzés és az abban feltett kérdések kapcsolódnak a Hatóságnak ugyanezen ügyszám alatt 2017. május 2-án megküldött korábbi végzéséhez. A korábbi végzésére a Hatóság NAIH/2017/2623/2/V. számon 2017. június 22-én válaszolt. A Hatóság az újabb végzésében feltett kérdéseire az alábbi válaszokat adja:

- 1) „A tanú zártan kezelt adatai egyidejűleg minősíthetőek-e a közigazgatási eljárásban minősített adattá?”

Azzal kapcsolatban, hogy mely esetekben lehet a különböző adatokat, információkat minősített adattá minősíteni a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Mavtv.) tartalmaz előírásokat.

A Mavtv. 3. § 1. pont a) alpontja alapján *nemzeti minősített adat*: a minősítéssel védhető közérdekek körébe tartozó, a minősítési jelölést a Mavtv.-ben, valamint a Mavtv. felhatalmazása alapján kiadott jogszabályokban meghatározott formai követelményeknek megfelelően tartalmazó olyan adat, amelyről – a megjelenési formájától függetlenül – a minősítő a minősítési eljárás során megállapította, hogy az érvényességi időn belüli nyilvánosságra hozatala, jogosulatlan megszerzése, módosítása vagy felhasználása, illetéktelen személy részére hozzáférhetővé, valamint az arra jogosult részére hozzáférhetetlenné tétele a minősítéssel védhető közérdekek közül bármelyiket közvetlenül sérti vagy veszélyeztet, és tartalmára tekintettel annak nyilvánosságát és megismerhetőségét a minősítés keretében korlátozza.

A Mavtv. fenti meghatározása, valamint 5. §-ának (2) bekezdése szerint az adat minősítéssel csak akkor védhető, ha, az adatnál valamilyen minősítéssel védhető közérdek áll fent és ezért szükséges a nyilvánosságának korlátozása. Ezt a minősítőnek kell megállapítania a minősítési eljárás során, mely során azt vizsgálja, hogy az adat nyilvánosságra hozatala, jogosulatlan megszerzése, módosítása vagy felhasználása, illetéktelen személy részére hozzáférhetővé, valamint az arra jogosult részére

hozzáférhetetlenné tétele a minősítéssel védhető közérdeket közvetlenül sérti vagy veszélyezteti-e. Ezen felül az adat nyilvánosságát és az arra feljogosított személyen kívül más számára történő megismerhetőségét meghatározott ideig korlátozni szükséges. A Mavtv. 5. § (3) bekezdése szerint az adat minősítéssel csak valamennyi előzőekben kifejtett törvényi feltétel fennállása esetén és csak a legszükségesebb ideig védhető.

A minősítéssel védhető közérdekeket, amelyek figyelembevételével korlátozni lehet az adatok nyilvánosságát a Mavtv. 5. § (1) bekezdése határozza meg. Ezek szerint minősítéssel védhető közérdek Magyarország:

- a) szuverenitása, területi integritása,
- b) alkotmányos rendje,
- c) honvédelmi, nemzetbiztonsági, bűnüldözési és bűnmegelőzési tevékenysége,
- d) igazságszolgáltatási, központi pénzügyi, gazdasági tevékenysége,
- e) külügyi vagy nemzetközi kapcsolatai,
- f) állami szerve illetéktelen külső befolyástól mentes, zavartalan működésének biztosítása.

A Mavtv. 4. § (1) bekezdésének a)-v) pontjai határozzák meg azt, hogy kik jogosultak feladat és hatáskörükben a minősítésre, azaz kik dönthetnek egy adat minősítéséről, nyilvánosságának korlátozásáról.

A felsorolás o) pontjában nevesítve van az autonóm államigazgatási szerv vezetője is. A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. § (4) bekezdés c) pontja alapján a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) autonóm államigazgatási szerv, így annak elnöke dönthet egy adott adat minősítéséről.

A fentiek alapján a tanú közigazgatási hatósági eljárásban zártan kezelt adatainak egyidejű minősítésére ezért elméletileg a Mavtv. a fenti feltételek fennállása esetén lehetőséget biztosít. A Hatóság álláspontja a tanú zártan kezelt adatainak minősítésével kapcsolatban azonban az, hogy ez nem jelenthet egy általános megoldást azok kezelésének korlátozására, mivel nem lehet minősíteni azt az adatot, amely nem tartozik bele valamely a Mavtv. 5. § (1) bekezdésében felsorolt védhető közérdek körébe. A tanú adatainak zárt kezelésének alapvető célja, hogy a tanú befolyásmentesen, megfélemlítés nélkül tehessen vallomást a hatósági eljárás során. Ennek a jogintézménynek a célja tehát első sorban a tanú magánszférájának védelme a személyes adatai megismerhetőségének korlátozása révén.

Az adatok minősítésének alapvető célja ettől eltérő, mivel itt már nem a személyes adatok és egy adott érintett természetes személy magánszférájának védelme a fő cél, hanem a közérdek védelme és ezen keresztül az állam megfelelő, illetéktelen befolyásolástól mentes működése.

A Hatóság szerint ezért csak kivételesen ritka esetben fordulhat elő, hogy a tanú adatainak zárt kezelésének elrendelése esetén a közigazgatási szerv egyben úgy ítéli meg, hogy a közérdek közvetlen sérelme vagy veszélyeztetése miatt ezeket a személyes adatokat egyidejűleg minősítenie is kell. Önmagában nem lehet elégséges indok a tanúvallomás egyidejű minősítéséhez, hogy azt később esetleg egy másik állami szerv másféle eljárásában is fel lehet majd használni (pl. büntetőeljárás keretében). A tanúvallomás rögzítésekor legtöbbször még nem látható előre, hogy sor kerül-e később a bizonyíték más eljárásban történő felhasználására, így a vallomás felvételekor még nem tudható, hogy szükséges-e az adatok minősítéssel történő védelme. Az adatok keletkezése utáni ésszerű határidőn túli, utólagos minősítésre pedig nincs lehetősége a minősítőnek.

A közigazgatási hatósági eljárást lefolytató szervnek (jelen ügyben ez a GVH volt) az adatok minősítése során tehát mindenképpen a Mavtv. 5. § (1) bekezdésében felsorolt valamely közérdekre kell hivatkozni és arra, hogy az adat ily módon történő korlátozásának elmaradása a védett közérdeket közvetlenül sérti vagy veszélyezteti.

- 2) „Álláspontja szerint az Igazságügyi Minisztériumnak küldött NAIH/2016/3728/2/J. sz. észrevételei 1. oldalán az I. részben jelzett problémára (<http://naih.hu/files/NAIH-3728-2-2016-J-160622..pdf>) megoldást jelent-e, ha a közigazgatási szerv minősített adatként kezeli a tanú zártan kezelt adatát?”

A Hatóság álláspontja szerint nem jelenthet megoldást az észrevételben jelzett általános problémára, ha a közigazgatási szerv minősített adatként kezeli a tanú zártan kezelt adatait. Ennek indoka, hogy Magyarországon minősítési eljárás lefolytatására kizárólag a Mavtv. 4. § (1) bekezdésének a)-v) pontjaiban felsorolt személyek jogosultak. Ez a felsorolás taxatív és kimerítő jelleggel tartalmazza az összes olyan szervezet és azok vezetőit, akik minősítésre jogosultak, meghatározva ezzel egy viszonylag szűk jogosulti kört. A közigazgatási hatósági eljárás lefolytatására jogosult szervek és személyek köre azonban ennél a felsorolásnál lényegesen tágabb. Nem jelenthet tehát általános megoldást a Hatóság Ön által hivatkozott állásfoglalásában jelzett problémára, ha a tanú zártan kezelt adatait egyben minősítik is, mivel erre csak a Mavtv. által meghatározott szűk, előre meghatározott kör lenne jogosult.

A fentiekén túl a Mavtv. és a végrehajtási rendeletei (90/2010. Korm. rendelet és a 161/2010. Korm. rendelet) olyan adminisztratív, személyi és fizikai biztonsági követelmények teljesítéséhez köti a minősített adatok kezelését, amelyek költségesek és komoly adminisztratív terheket rónak a minősített adatot kezelő szervekre. Ez azt jelenti, hogy a gyakorlatban a rendelkezésre álló pénzügyi és személyi erőforrások korlátossága miatt is lehetetlen lenne a Hatóság véleménye szerint a minősítői jogkör kiterjesztése a közigazgatás teljes vertikumára.

A Hatóság ezért továbbra is fenntartja azon álláspontját, hogy a tanú adatai zárt kezelésének egységesítésével kapcsolatban az egyes eljárási kódexeket e tekintetben egymásra tekintettel felül kellene vizsgálni, mivel azok nem tartalmaznak egységes védelmet biztosító szabályokat.

Budapest, 2019. január „22”

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár

